

-

ИЗВЕШТАЈ
за самоевалуација на
Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје
(15.9.2012 - 15.9.2013 година)

СОДРЖИНА

I. ЦЕЛИ, НАЧИН НА ОСТВАРУВАЊЕ И ЕЛЕМЕНТИ НА ПРОЦЕСОТ НА САМОЕВАЛУАЦИЈА.....	3
1. Цели на процесот на самоевалуација.....	3
2. Позитивни елементи и тешкотии во текот на самоевалуациониот процес... 5	
II. ОПИС НА ФАКУЛТЕТОТ.....	5
1. Историја.....	5
2. Мисија.....	8
3. Стратегија.....	9
III. СТУДИСКИ ПРОГРАМИ.....	10
1. Опис на студиските програми од прв циклус студии.....	10
1.1. Студиска програма: Одделенска настава.....	10
1.2. Студиска програма: Предучилишно воспитание.....	12
1.3. Студиска програма: Библиотекарство.....	14
2. Опис на студиските програми од втор циклус студии.....	16
2.1. Студиска програма: Одделенска настава.....	17
2.2. Студиска програма: Предучилишно воспитание.....	18
IV. Наставно-научен и соработнички кадар.....	20
1. Наставно-научен и соработнички кадар на прв циклус студии.....	21
2. Наставно-научен и соработнички кадар на втор циклус студии.....	22
V. Наставно-образовна дејност.....	23
VI. Студенти.....	24
1. Студенти на прв циклус студии.....	24
2. Студенти на втор циклус студии.....	28
VII. Просторни и материјални ресурси.....	29
VIII. Логистика.....	30
IX. Надворешна соработка.....	31
X. Научно-истражувачка дејност.....	32
XI. Финансирање.....	33
XII. ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА И ПРЕПОРАКИ.....	34
XIII. НАЧИН НА КОЈ Е ОСТВАРЕНА ДИСКУСИЈАТА ПО ИЗВЕШТАЈОТ.....	36

I. ЦЕЛИ, НАЧИН НА ОСТВАРУВАЊЕ И ЕЛЕМЕНТИ НА ПРОЦЕСОТ НА САМОЕВАЛУАЦИЈА

1. Цели на процесот на самоевалуација

Евалуацијата претставува проценка на квалитетот на високото образование која опфаќа голем број експлицитни процедури за проценување на институциите за високо образование, кадарот во нив и студиските програми според кои се одвива наставниот процес и процесот на високообразовните установи. Во Република Македонија евалуацијата е предвидена како обврска пропишана со Законот за високото образование (Службен весник на РМ, 35/08, 103/08, 26/09, 83/09, 99/09, 115/10 и 17/11). Таму, со оваа постапка, е предвидено оценување на квалитетот во вршењето на високообразовната дејност, управувањето, финансирањето, академските и други активности. Овој процес предвидува надворешна евалуација и самоевалуација. Самоевалуацијата е законска обврска на високообразовната институција чие исполнување е предвидено со член 77 од Законот за високото образование и со член 315 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Оттаму произлегува и обврската на Педагошкиот факултет да ја следи оваа процедура и да изврши самоевалуација на процесите на настава и учење и на научно-истражувачката дејност.

Во согласност со член 32 од Законот за високото образование и со член 40 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Педагошкиот факултет во Скопје, Наставно-научниот совет, на својата седница одржана на 20.6.2013 година, со тајно гласање, формира Комисија за самоевалуација во следниов состав:

1. проф. д-р Весна Макашевска
2. доц. д-р Методи Главче
3. доц. д-р Теута Питарка Шабани
4. доц. д-р Елизабета Ралповска
5. доц. д-р Зоран Михајловски
6. Рената Стојановска, студент
7. Бејтула Максуди, студент.

На истата седница, со тајно гласање, се формираа и три Поткомисии за самоевалуација на студиските програми на Педагошкиот факултет.

Поткомисија за самоевалуација на студиската програма по Одделенска настава, во следниов состав:

1. доц. д-р Љуљзим Муртезани
2. доц. д-р Владимир Талевски
3. доц. д-р Мариета Петрова
4. Махир Асани, студент
5. Шасуне Сејфула, студент.

Поткомисија за самоевалуација на студиската програма по Предучилишно воспитание, во следниов состав:

1. доц. м-р Јета Старова
2. доц. м-р Бурхан Ахмети
3. доц. д-р Маја Рауник Кирков
4. Стефанија Георгиевска, студент
5. Бујамин Абдуловски, студент.

Поткомисија за самоевалуација на студиската програма по Библиотекарство, во следниов состав:

1. доц. д-р Виолета Мартиновска
2. проф. д-р Светлана Камџијаш
3. проф. д-р Билјана Маленко
4. Хулија Бајрам, студент
5. Ивана Јосифовска, студент.

Комисијата за самоевалуација, на својата прва конститутивна седница, за претседател на Комисијата ја избра проф. д-р Весна Макашевска, а на третата седница беа избрани и претседателите на Поткомисиите за самоевалуација: доц. д-р Љуљзим Муртезани за Одделенска настава, доц. д-р Маја Рауник Кирков за Предучилишно воспитание и проф. д-р Билјана Маленко за Библиотекарство.

Самоевалуацијата е извршена на начин и според условите утврдени со Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и според Упатството за самоевалуација. Притоа се земени предвид анализите и заклучоците дадени во последниот самоевалуациски извештај од 2010 година.

Основна цел на процесот на самоевалуација е следење и анализа на сите релевантни сегменти од работењето на секоја високообразовна институција. Затоа самоевалуацијата се врши врз основа на квалитативна и квантитативна анализа со цел да го процени квалитетот на наставно-образовниот и на научно-истражувачкиот процес на првиот и на вториот циклус студии на Педагошкиот факултет во Скопје врз основа на анализа и проценка на клучните елементи (наставните програми, наставниот кадар, наставно-образовната дејност, научно-истражувачката работа, студентите, просторните и материјалните ресурси, надворешната соработка и финансирањето) и со помош на SWOT-анализата да се разоткријат добрите и лошите страни и да се предложат мерки за нивно подобрување, релативизирање или целосно отстранување.

Со оглед на фактот дека бевме избрани на крајот од учебната 2012/13 година, Комисијата заклучи дека треба да остане достојна на довербата која и е укажана и, во границите на пропишаниот рок, да се мобилизира и да ја заврши поставената задача. Бевме свесни дека одговорноста и можностите за проценка на состојбите и односите врз кои се проектира наставниот и административно-

техничкиот кадар на Факултетот е голема задача која изискува реализација за многу кратко време и со голема прецизност.

За подготвување на Извештајот, Комисијата оствари контакти со сите структури и служби на Факултетот, честопати и поединечно со вработените, со претставниците на Студентскиот парламент и со Управата на Факултетот. Остварувањето на контактите се одвиваше по писмен пат, но и преку директни разговори како со вработените така и со студентите. Треба да се напомене дека многу ни помогнаа и честите контакти и разговори што ги остваривме со вработените во Ректоратот на Универзитетот и со членовите на Комисијата за евалуација на ниво на Ректоратот.

2. Позитивни елементи и тешкотии во текот на самоевалуациониот процес

Самоевалуацијата беше спроведена при високо ниво на соработка на сите учесници во процесот, со голема поддршка од Деканатската управа и според документацијата, базата на податоци и информации со кои располага Факултетот. Соработката на наставниците, соработниците, Деканатот, студентите, Комисијата за самоевалуација и Поткомисиите за самоевалуација во однос на оценката и вреднувањето на работата на наставниот и на соработничкиот кадар, како и на стручните служби на Факултетот, беше на високо ниво. Како резултат на добрата соработка произлезе и овој Извештај за самоевалуација на нашиот Факултет.

II. ОПИС НА ФАКУЛТЕТОТ

1. Историја

Основите на Педагошкиот факултет започнуваат во 1947 г. кога со Уредба бр. 7852, од 17.9.1947 г., е основана Вишата педагошка школа, институција за образование на наставен кадар за основното и средното образование. Во учебната 1961/62 година, како резултат на реформските промени и потребите за создавање наставен кадар кој ќе биде во функција на школската реформа, врз основа на новиот Закон за високошколски установи, Вишата педагошка школа се трансформира во Педагошка академија, институција за обука на наставници за основните училишта.

Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје е основан со Одлука на Универзитетската управа на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 08-856/3 од 13.6.1995 година. Базирајќи се врз одлуката за усвојување на Елаборатот за едукација на воспитувачи и одделенски наставници и врз согласноста на Министерството за образование и физичка култура, бр. 12-2247/2,

Универзитетската управа на 11-тата седница одржана на 13.6.1995 година донесе Одлука за основање на овој Факултет.

Основната дејност и функција на Педагошкиот факултет е создавање на високостручен воспитен и наставен кадар за потребите на предучилишното воспитание и одделенската настава во Република Македонија. Долгорочната потреба за создавање ваков кадар беше утврдена со Елаборатот за едукација на воспитувачи и одделенски наставници. Покрај стручната и педагошко-психолошката подготовка на овој кадар, со Одлуката е утврдена и научно-истражувачката дејност на Факултетот.

Изминатите седум децении се период на постојан раст и афирмација на Педагошкиот факултет при што во фокусот на неговото дејствување е континуираниот напор за реформирање на наставно-образовниот и научно-истражувачкиот процес во согласност со промените и барањата на воспитно-образовната и научно-истражувачката дејност, како и на постојано променливата практика за потребите на образованието во Република Македонија.

Промените во клучните сегменти на образовниот систем на земјата и кадровското зајакнување на Факултетот детерминираа крупни промени во наставните планови и содржини на наставно-научните дисциплини, во смисла на нивно проширување и збогатување. Наставните планови на Факултетот суштински се менувале во повеќе наврати по 1947 година, и тоа: во студиските 1948/49 година, 1951/52 година, 1952/53 година, 1953/54 година, 1964/65 година. Од 1995 година реформите продолжуваат со трансформација на Педагошката академија во Педагошки факултет: 1995/96 година започнува примената на новите наставни планови за четиригодишни студии, а во 2004/05 година започнува примената на новите студиски и предметни програми според ЕКТС, надополнети и усогласени со новите барања на високото образование во Македонија во два наврати: 2009/10 и 2010/11 година.

На Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје од 15.9.2010 година започна со работа новата студиска програма по Библиотекарство. На тој начин, Педагошкиот факултет, како матична високообразовна институција, ја прошири својата дејност и направи чекор – вреден и значаен за современата едукација на младите генерации од областа на библиотекарството. Беше изготвен Елаборат за основање на додипломски студии по Библиотекарство, студиска програма што беше акредитирана од Одборот за акредитација и по која отпочнаа студиите по Библиотекарство (Решение бр. 12-1742/4 од 10.5.2010 година). Во согласност со постојниот Закон за високото образование и со релевантните подзаконски акти, трите студиски програми по Одделенска настава, Предучилишно воспитание и Библиотекарство беа реакредитирани од Одборот за акредитација и евалуација со Решение бр. 12-10/2 од 22.3.2013 година. Овие студиски програми ќе започнат да се реализираат од учебната 2013/14 година.

Во учебната 2010/11 година започна реализацијата на студии од втор циклус по студиските програми Одделенска настава и Предучилишно воспитание кои се изведуваат на трите наставни јазици: македонски, албански и турски. Тие беа акредитирани од Одборот за акредитација со Решение бр. 12-141/2 од 25.2.2010 година и Решение бр. 12-141/3 од 25.2.2010 година, по што отпочнаа студиите по наведените студиски програми. Во согласност со постојниот Закон за високото образование и со релевантните подзаконски акти, двете студиски програми беа реакредитирани од Одборот за акредитација и евалуација со Решение бр. 12-55/2 од 29.5.2013 година. Овие студиски програми ќе започнат да се реализираат од учебната 2013/14 година.

Денес на Педагошкиот факултет постојат три Институте: за одделенска настава, за предучилишно воспитание и за библиотекарство, на кои се реализираат студиски програми од прв циклус на студиски програми, како и студии од втор циклус по Одделенска настава и по Предучилишно воспитание. Наставата од прв и втор циклус на Институтите за одделенска настава и за предучилишно воспитание се реализира на македонски, албански и турски јазик, додека наставата од прв циклус на Институтот за библиотекарство се одвива само на македонски јазик. Студиите од трет циклус се организираат заедно со Филозофскиот факултет, поточно со Институтот за педагогија, па затоа и сите податоци за него се наоѓаат во документацијата на споменатата институција.

Покрај тоа, на Факултетот функционираат и следниве центри: Дидактичко-методски центар, Центар за педагошки истражувања и анализа и Центар за доживотно - перманентно учење.

Во согласност со Законот за високото образование, Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и Правилникот за внатрешните односи и работењето на Педагошкиот факултет, постојат следниве органи на управување: наставно-научен совет, декан и деканатска управа. Наставно-научниот совет е највисок орган на управување и стручен орган на Факултетот. Наставно-научниот совет го сочинуваат сите редовни и вонредни наставници, доцентите и 5 редовни студенти (по двајца од наставните групи на македонски и албански јазик и еден од групите на турски јазик). Деканот е раководен орган на Факултетот и тој го застапува и го претставува Факултетот во земјата и во странство. Деканатската управа ја сочинуваат деканот, продеканите, раководителите на Институтите и претседателот на Студентскиот парламент на Факултетот. Во работата на Деканатската управа учествува и секретарот на Факултетот, но без право на одлучување.

На Факултетот денес работат вкупно 57 лица, од кои 41 се академски кадар, а 16 лица се административно-технички персонал, во редовен работен однос. На две лица од академскиот кадар им мирува работниот однос поради студиски престој во странство. Наставниот кадар го сочинуваат вкупно 26 жени и 15 мажи

од кои 10 редовни професори, 9 вонредни професори, 20 доценти и 2 соработници.

Административно-техничкиот персонал го сочинуваат вкупно 13 жени и 3 мажи. Притоа, 9 лица се со високо образование, од кои едно лице е магистер на педагошки науки, 1 е со вишо, 4 се со средно и 2 лица се со основно образование.

Во реализацијата на наставната дејност учествуваат и 14 надворешно ангажирани наставници, како и 4 стручњаци од практиката. За потребите на административно-техничката служба се ангажирани 8 лица со договор на дело.

Во рамките на националното високо образование, Педагошкиот факултет во Скопје зазема значајна позиција во образованието на високостручни кадри за профилите воспитувач во предучилишните установи и наставник за одделенска настава. Од основањето на Педагошкиот факултет досега на оваа институција дипломирале 7846 студенти .

2. Мисија

Педагошкиот факултет, низ целиот изминат период, го трасираше патот на образованието и воспитанието на наставниот кадар за предучилишно воспитание и основно образование во Република Македонија. Наставата на нашиот Факултет се одвива на македонски, албански и турски наставен јазик, со што Факултетот можеме да го наречеме мултиетнички факултет.

Педагошкиот факултет, како високообразовна институција од високо ниво, развива различни активности кои му овозможуваат да ги оствари следните основни стратешки определби:

- Квалитетно високо образование на кадри од областа на образованието и библиотекарството од прв и втор циклус студии, со можности за стимулативен и креативен развој кој треба да ја збогати личноста на идниот наставник, воспитувач и библиотекар.
- Солидни услови за реализирање на предвидените студиски програми со можности за перманентно надоградување и примена на највисоките научни и стручни сознанија во рамките на наставните програми.
- Интерактивност и транспарентност во наставата, примена на информатичка технологија во наставата, како и примена на ЕКТС во студиските програми.
- Континуирана научна соработка со сродни високообразовни и научни установи во земјата и во странство.
- Промовирање на улогата на конструктивен фактор во развојот и унапредувањето на севкупните образовни процеси и во градењето на образовните политики во Република Македонија.

- Развивање и унапредување на соработката со предучилишните установи, основните училишта и библиотеките, особено во делот на изведувањето на практичната настава на студентите.
- Обезбедување можности за самонапредување и кариерен развој на секој вработен заради зголемување на личните способности и професионализмот во работењето.

3. Стратегија

Основна цел на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје е да прерасне во врвна наставна и научно-образовна институција од областа на образованието во Република Македонија преку обезбедување висок квалитет во едукацијата на воспитно-образовниот и библиотекарскиот кадар и преку развивање интензивна партнерска соработка со реномирани високообразовни и научни институции во светот. Тоа претпоставува:

- Создавање програми за прв и втор циклус студии кои ќе кореспондираат со програмите на модерните универзитети во светот и ќе обезбедуваат знаења за следење на тековите во современото образование.
- Посветеност на Факултетот и неговите вработени за обезбедување на процесот на континуирано образование.
- Обезбедување на процесот на континуирано ревидирање и осовременување на наставните програми од прв и втор циклус студии во согласност со современите текови во образованието и промените во воспитно-образовниот систем на Република Македонија.
- Обезбедување програми за обновување, осовременување и продлабочување на знаењата на вработените во воспитно-образовните институции и државните органи за образование (МОН, БРО, ДИЦ и др.).
- Ангажирање на Факултетот во воспоставување долгорочна соработка со реномирани научни и високообразовни институции од Балканот и светот.
- Постојано унапредување на условите за студирање и работа на Факултетот. Во таа насока се спроведе и анкетирање на студентите за условите на студирање и за работата на административните служби (служба за студентски прашања, архива, библиотека, секретар и сметководство), а дел од резултатите од овие анкети се прикажани како дел од Извештајот и се доставени до Управата на Факултетот.
- Континуирано надополнување на библиотечниот фонд со стручно-научна литература и периодика.

- Обезбедување парични фондови за стручно и научно усовршување и студиски престои на вработените во странство, како и за организирање научни конференции.
- Овозможување слободен пристап до базите на меѓународните списанија со импакт-фактор.

SWOT-анализа

S – Факултетот влегува во редот на членките на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје кои реализирале значајни реформски зафати, воведувајќи модерни наставни програми и содржини на студиските програми. Располага со солиден наставен кадар, поволни просторни и материјални ресурси, членка е на Балканската асоцијација на учителски факултети. Соработката со воспитно-образовните и културните институции (градинки, училишта и библиотеки) е од големо значење за практичното оспособување на идните наставници, воспитувачи и библиотекари.

W – Потребни се натамошни напори за воспоставување на уште поквалитетни програми за континуирано усовршување на вработените во сферата на образованието; продолжување на напорите што Факултетот веќе ги прави за продлабочување на меѓународната соработка; зголемување на можностите за реализација и унапредување на задолжителната практична настава на студентите како битна компонента при успешното комбинирање на теоретските и практичните знаења.

O – Факултетот има потенцијал за интензивирање на соработката со сродни институции во земјата, Балканот и Европа, како и со државните органи за образование, наука и култура (МОН, БРО, ДИЦ и др.).

T – Неповолната економска состојба, високата продукција на наставнички кадар, како и фактот дека институтите за педагогија нудат студиски програми со многу поширок спектар на вработливост и еднакви права за вработување со нашите дипломирани професори по одделенска настава и по предучилишно воспитание, го ограничуваат интересот на идните студенти за запишување на нашиот Факултет.

III. СТУДИСКИ ПРОГРАМИ

1. Опис на студиските програми од прв циклус студии

1.1. Студиска програма: Одделенска настава

Студиската програма за прв циклус студии по Одделенска настава се организира во согласност со Европскиот кредит-трансфер систем (ЕКТС). Таа е во

траење од 4 години и носи вкупно 240 кредити, односно по 30 кредити во секој од вкупно осумте семестри. Наставата се изведува на македонски, албански и турски наставен јазик.

Предвидената студиска програма ја сочинуваат задолжителни предмети (вклучувајќи ги и часовите од практичната настава) и изборни предмети, што овозможува флексибилен пристап кон нивното креирање.

Носител на студиите за едукација на дипломиран професор по одделенска настава е Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје. Реализатор на студиите е Институтот за одделенска настава, како составен дел на Педагошкиот факултет.

Реализирањето на студиската програма по Одделенска настава започна со неговото основање во 1995 година. Програмата е дополнета во неколку наврати, а последната промена која е одобрена од Одборот за акредитација започнува да се реализира од учебната 2010/11 година.

Студиската програма по Одделенска настава на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје е изработена во корелација со наставните програми од I до V одделение, Концепцијата за деветгодишно основно образование, како и според основните насоки од Националната програма за развој на образованието во Република Македонија до 2015 година.

Студиската програма по Одделенска настава, за прв циклус, има за цел да ги оспособи кандидатите за: поучување по сите предмети, односно подрачја во првиот и во вториот воспитно-образовен период од основното училиште (од прво до петто одделение); вреднување на сопствената практика врз основа на современите дидактички теории; креирање на стратегии за решавање воспитни проблеми и за тимско решавање на проблемите.

Предметите од студиската програма се поделени на задолжителни и изборни. Поради спецификата на наставата се опфатени и предмети од практичната настава. Студентите слушаат и полагаат 43 задолжителни предмети и 16 изборни предмети од вкупно 59 предмети предвидени во рамките на студиската програма по Одделенска настава. Програмата нуди и избор на еден факултативен предмет (Физичко воспитание) во прв и во втор семестар. Педагошката практика нема статус на предмет. За студентите од групите на албански и на турски наставен јазик со студиската програма се предвидени и предметите Македонски јазик со култура на изразувањето (за етничките групи) 1 и 2. Студентите од овие групи, во согласност со членот 103 од Законот за високото образование, слушаат настава и полагаат испити на македонски наставен јазик уште на најмалку два предмети. Во студиската програма по Одделенска настава тоа се предметите Општествено уредување и Историја.

Практичната настава се остварува преку задолжителните предмети: Педагошка практика во III и во IV семестар, хоспитации на 16 задолжителни

предмети од V до VIII семестар, како и Педагошкиот стаж во VIII семестар. Со тоа практичната настава е застапена со 330 часа од вкупниот број часови на задолжителните предмети.

Број на часови по задолжителни и изборни предмети

Семестри	Задолжителни предмети	Изборни предмети	Педагошки стаж	Дипломска работа
I	360	90	-	-
II	360	90	-	-
III	360	90	-	-
IV	360	90	-	-
V	375	90	-	-
VI	360	90	-	-
VII	330	90	-	-
VIII	360	90	45	90
Вкупно	2865	720	45	90

Од структурата на часовите може да се види дека е обезбеден критериумот за развивање стручен профил според определбата на студентот. Степенот на предметните содржини целосно ги исполнува предвидените цели.

За секој наставен предмет е посочена основната литература, како задолжителна така и дополнителна. Процесот на реализација во кој се стекнуваат знаења, вештини и способности во целост ги задоволува бројот на часовите за предавања и бројот на часовите за вежби.

На крајот на студиите, студентот има обврска да изработи и да одбрани дипломска работа која се вреднува со 6 кредити. Кредитите влегуваат во вкупниот број кредити предвидени за целокупните студии. Соодветноста на програмските содржини кореспондира со називот на дипломата. По одбраната на дипломската работа, во согласност со избраната студиска програма, кандидатот се стекнува со звањето дипломиран професор за одделенска настава.

1.2. Студиска програма: Предучилишно воспитание

Студиската програма за прв циклус студии за групата Предучилишно воспитание е конципирана врз основа на долгогодишното искуство на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје во едукацијата на квалитетни кадри кои го реализираат воспитно-образовниот процес во предучилишните установи. Дефинирањето на критериумите, целите и задачите на студиската програма е во согласност со високите стандарди за постојано

унапредување и следење на современите научни достигнувања, како и со актуелните потреби во современото општество.

Овие додипломски академски студии се во согласност со Европскиот кредит-трансфер систем (ЕКТС). Студиската програма трае 4 години, односно 8 семестри, во кои студентите треба да стекнат 240 кредити, по 30 кредити во секој семестар. Наставата се изведува на три наставни јазици: македонски, албански и турски.

Реализирањето на студиската програма по Предучилишно воспитание на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје започна со неговото основање во 1995 година. Таа е дополнета во неколку наврати, а последната промена која е одобрена од Одборот за акредитација започнува да се реализира од учебната 2010/11 година.

Предложената студиска програма има за цел да ги оспособи студентите за: примена на образовна технологија, современи дидактичко-методички форми и стратегии на учење и поучување соодветни на развојните и индивидуалните можности на децата/учениците од раната детска, предучилишна и раноучилишна возраст. Исто така, на студентите им се овозможува стекнување на знаења и разбирање за социјалната и културната димензија на воспитно-образовниот систем, како и компетенции за планирање, организирање и реализација на воспитно-образовни активности во предучилишните институции и наставни часови во раниот училиштен период.

Предметите од студиската програма се поделени на задолжителни и изборни. Поради спецификата на наставата се опфатени и предмети од практичната настава. Студентите слушаат и полагаат 43 задолжителни предмети и 16 изборни предмети од вкупно 59 предмети предвидени во рамките на студиската програма по Предучилишно воспитание. Програмата нуди и избор на еден факултативен предмет (Физичко воспитание) во прв и во втор семестар. Педагошката практика нема статус на предмет. За студентите од групите на албански и на турски наставен јазик со студиската програма се предвидени и предметите Македонски јазик со култура на изразувањето (за етничките групи) 1 и 2. Студентите од овие групи, во согласност со членот 103 од Законот за високото образование, слушаат настава и полагаат испити на македонски наставен јазик уште на најмалку два предмети. Во студиската програма по Предучилишно воспитание тоа се предметите Општествено уредување и Историја.

Практичната настава се остварува преку задолжителните предмети: Педагошка практика во III и во IV семестар, хоспитации на 13 задолжителни предмети од V до VIII семестар, како и Педагошкиот стаж во VIII семестар. Со тоа практичната настава е застапена со 320 часа од вкупниот број часови на задолжителните предмети.

Број на часови по задолжителни и изборни предмети

Семестри	Задолжителни предмети	Изборни предмети	Педагошки стаж	Дипломска работа
I	345	90	-	-
II	360	90	-	-
III	360	90	-	-
IV	360	90	-	-
V	360	90	-	-
VI	360	90	-	-
VII	330	90	-	-
VIII	360	90	45	90
Вкупно	2835	720	45	90

Од структурата на часовите може да се види дека е обезбеден критериумот за развивање стручен профил според определбата на студентот. Степенот на предметните содржини целосно ги исполнува предвидените цели.

Во сите наведени задолжителни и изборни предмети во студиската програма, основната литература е цитирана според стандардите на АПА. Односот на бројот на часовите за предавања и бројот на часовите за вежби соодветствува на понудената предметна програма.

На крајот на студиите, студентот има обврска да изработи и да одбрани дипломска работа која се вреднува со 6 кредити. Кредитите влегуваат во вкупниот број кредити предвидени за целокупните студии. Соодветноста на програмските содржини кореспондира со називот на дипломата. По одбраната на дипломската работа, во согласност со избраната студиска програма, кандидатот се стекнува со звањето дипломиран професор по предучилишно воспитание.

1.3. Студиска програма: Библиотекарство

Во насока на развојот на современото библиотекарство, од неопходна важност е профилирање соодветен едуциран кадар во рамките на институционалното образование. Со оглед на фактот дека Педагошкиот факултет својата дејност ја развива во согласност со најновите светски научни и образовни достигнувања и текови што се усогласени со стандардите на Болоњската декларација, во академската 2010-2011 година својата дејност ја прошири со отворање нова студиска група за библиотекарство чие научно-истражувачко подрачје се хуманистичките науки.

Студиската програма е изработена во корелација со библиотечните научни дисциплини и опфаќа повеќе области, почнувајќи од историјата на писменоста во

светот и во Македонија, преглед на светските книжевности и книжевностите поврзани со нашата култура, сè до области кои стручно го оспособуваат идниот библиотекар, како што се: каталогизација и класификација на библиотечниот материјал, специјализирани библиотеки и збирки, историја и теорија на библиографијата итн.

Носител на студиите за едукација на дипломиран библиотекар е Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје. Реализатор на студиите е Институтот за библиотекарство, како составен дел на Педагошкиот факултет.

Реализирањето на оваа студиска програма започна во учебната 2010/2011 година откако тоа беше дозволено со Решение бр. 12-1742/4 од 10.5.2010 година од страна на Одборот за акредитација и евалуација, а во согласност со постоечкиот Закон за високото образование и според релевантните подзаконски акти.

Главните цели на оваа студиска програма се: оспособување на студентите за организирање, пребарување, толкување и презентирање на библиотечните информации и на библиотечната граѓа, за водење на збирки и фондови, за каталогизација, класификација и дигитализација на библиотечната граѓа, како и за практична примена на усвоените знаења.

Студиската програма по Библиотекарство е организирана за редовни и за вонредни додипломски студии и се реализира во рамките на 4-годишни студии, односно осум семестри, што е во согласност со ЕКТ-системот. И во оваа студиска група предметите се поделени на задолжителни и изборни, а е предвидена и практична настава. Студентите слушаат и полагаат 23 задолжителни предмети и 20 изборни предмети од вкупно 43 предмети предвидени во рамките на студиската програма по Библиотекарство.

Број на часови по задолжителни и изборни предмети

Семестри	Задолжителни предмети	Изборни предмети	Педагошки стаж	Дипломска работа
I	255	45	-	-
II	270	45	-	-
III	210	120	-	-
IV	210	120	-	-
V	180	180	-	-
VI	150	240	-	-
VII	75	240	-	-
VIII	135	180	-	-
Вкупно	1485	1170	-	-

Од структурата на часовите може да се види дека е обезбеден критериумот за развивање стручен профил според определбата на студентот. Степенот на предметните содржини целосно ги исполнува предвидените цели.

Секој наставен предмет, задолжителен или изборен, се изучува според литература предвидена и цитирана од соодветниот предметен наставник. Предвидениот број часови за предавања и бројот на часовите за вежби во целост соодветствува со потребите на наставниот процес.

На крајот на студиите, студентот има обврска да изработи и да одбрани дипломска работа која се вреднува со 6 кредити. Кредитите влегуваат во вкупниот број кредити предвидени за целокупните студии. Програмските содржини во целост соодветствуваат со називот на дипломата. По одбраната на дипломската работа, во согласност со избраната студиска програма, кандидатот се стекнува со звањето дипломиран библиотекар.

SWOT-анализа

***S** – Студиските програми обезбедуваат солидни теоретски и практични знаења од областите на предучилишното и основното образование и на библиотекарството. Студентите се оспособуваат за примена на современи наставни стратегии што кореспондираат со современите научни сознанија.*

***W** - Сведувањето на предметните програми на еден семестар имплицира нужни компромиси во сеопфатноста на содржините опфатени со предметните програми.*

***O** – Отворени можности за натамошно профилирање на асортиманот на изборни предмети и опции во насока на проширување и изнаоѓање нови специјалности за студентите.*

***T** – Релативната заситеност на пазарот на трудот и политиката на ресорното министерство доведоа до намалување на квотите за упис на нови студенти и до мирување на студиската група Библиотекарство.*

2. Опис на студиските програми од втор циклус студии

За продлабочување на теоретските и научните сознанија на дипломираните студенти, Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје организира студии од втор циклус на групите Одделенска настава и Предучилишно воспитание, а за групата Библиотекарство овие студии се во фаза на акредитација. Наставата на вториот циклус студии се изведува на македонски, албански и турски наставен јазик. Факултетот располага со наставен кадар од општественото, хуманитарното, природно-математичкото и дидактичко-методското научно подрачје, што соодветствува на потребите за профилот на овој циклус студии.

Вториот циклус студии на Педагошкиот факултет се конципирани како континуитет на првиот циклус студии и претставуваат флексибилен сегмент за натамошен професионален развој. Програмите се наменети за сите студенти кои завршиле студиска програма од прв циклус студии, во обем од 240 ЕКТС-кредити од областа на образованието и на воспитанието, на нашиот Факултет или на други сродни факултети.

2.1. Студиска програма: Одделенска настава

Студиската програма на академски магистерски студии од втор циклус на студиската група Одделенска настава е развиена во согласност со критериумите, задачите и целите на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје за одржување високи стандарди во образувањето квалитетни наставни кадри. Студиската програма е конципирана на начин кој овозможува стекнување на знаења и компетенции неопходни за магистер од оваа област. Тие треба да претставуваат основа за понатамошно образование и следење на најновите достигнувања во теоријата и практиката и нивна имплементација во современиот воспитно-образовен процес.

Програмата за академски магистерски студии од втор циклус на студиската програма по Одделенска настава е регулирана со Решение за акредитација на студиската програма бр. 12-141/2, со што од учебната 2010/11 година на Педагошкиот факултет започна реализацијата на споменатата програма.

Со оваа студиска програма кандидатите имаат можност да се здобијат со нови и продлабочени знаења, да се оспособат за научно-истражувачка дејност и да изградат дефинирани сетови на компетенции од областа на образованието и воспитанието кои треба да ги поседува идниот магистер по одделенска настава за да може успешно и компетентно да ја врши дејноста во воспитно-образовниот процес и да аплицира на работни места во образовниот систем.

Во согласност со Болоњските принципи, оваа студиска програма предвидува студирање според ЕКТ-системот, односно стекнување на вкупно 60 кредити за завршување на предвидените студии, распоредени во 2 семестри.

Бројот на предметите за реализација на програмските подрачја во првиот семестар е поделен во две групи: четири задолжителни предмети, во кои влегува и магистерскиот труд, и три изборни предмети. Изборните предмети се поделени во две групи: А - составена од 7 предмети од кои студентот бира еден; Б – понудени се 15 предмети од кои студентот бира еден. Во вториот семестар студентот бира еден предмет од веќе понудените изборни предмети од групата Б.

Број на часови по задолжителни и изборни предмети

Семестри	Задолжителни предмети	Изборни предмети	Магистерски труд
I	180	120	-
II		60	240
Вкупно	180	180	240

Вкупниот број часови во првиот и во вториот семестар изнесува 300 часа. Во вториот семестар, од предвидените 300 часа 240 часа се наменети за самостојна изработка на магистерскиот труд.

Во сите предметни програми е цитирана основната и дополнителната литература. Соодветно на овој циклус студии и начинот на неговата реализација, односот на предвидените часови за предавања, вежби, изработка на семинарска работа или теренска работа (односно, изведување и изработка на проектна активност), целосно е задоволен со програмата за овој циклус студии.

По завршените последипломски студии и одбраната на магистерскиот труд, кандидатот се стекнува со научен степен магистер по одделенска настава што соодветствува на избраниот стручен профил според определбата на студентот.

2.2. Студиска програма: Предучилишно воспитание

Студиската програма на академски магистерски студии од втор циклус на студиската група Предучилишно воспитание е развиена во согласност со критериумите, задачите и целите на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје за задржување на високиот стандард во образувањето на квалитетни наставни кадри. Студиската програма е конципирана на начин кој овозможува стекнување на знаења и компетенции неопходни за магистер од оваа област, односно вклучува стекнување на знаења и способности за креирање и примена на соодветни методолошки стратегии за истражување, за проценка и имплементација на воспитно-образовни модели кои се соодветни со специфичноста на различни предучилишни воспитно-образовни контексти.

Програмата за академски магистерски студии од втор циклус на студиската програма по Предучилишно воспитание е регулирана со Решение за акредитација на студиската програма бр. 12-141/3, со што од учебната 2010/11 година започна реализацијата на споменатата програма.

Со оваа студиска програма кандидатите имаат можност да се оспособат за познавање и разбирање на различни научно-истражувачки стратегии и модели во областа на воспитно-образовниот процес, познавање и разбирање на современите теории за детскиот развој, како и на дидактичко-методските пристапи во

воспитанието и образованието на децата од предучилишна возраст. Програмата има за цел да формира критички број професионалци кои ќе се грижат за континуиран развој на квалитетот на предучилишното воспитание во Република Македонија според современите воспитно-образовни процеси во светот, односно да овозможи професионализација на предучилишното воспитание и подигање на квалитетот на стручната оспособеност на воспитувачите во предучилишните институции и во прво одделение од првиот воспитно-образовен период на основното училиште.

Во согласност со Болоњските принципи, оваа студиска програма предвидува студирање според ЕКТ-системот, односно стекнување на вкупно 60 кредити за завршување на предвидените студии, распоредени во 2 семестри.

Бројот на предметите за реализација на програмските подрачја во првиот семестар е поделен во две групи: четири задолжителни предмети, во кои влегува и магистерскиот труд, и три изборни предмети. Изборните предмети се поделени во две групи: А - составена од 7 предмети од кои студентот бира еден; Б – понудени се 15 предмети од кои студентот бира еден. Во вториот семестар студентот бира еден предмет од веќе понудените изборни предмети од групата Б.

Број на часови по задолжителни и изборни предмети

Семестри	Задолжителни предмети	Изборни предмети	Магистерски труд
I	180	120	-
II		60	240
Вкупно	180	180	240

Вкупниот број часови во првиот и во вториот семестар изнесува 300 часа. Во вториот семестар, од предвидените 300 часа 240 часа се наменети за самостојна изработка на магистерскиот труд.

Во сите предметни програми е цитирана основната и дополнителната литература. Соодветно на овој циклус студии и начинот на неговата реализација, односот на предвидените часови за предавања, вежби, изработка на семинарска работа или теренска работа (односно, изведување и изработка на проектна активност), целосно е задоволен со програмата за овој циклус студии.

По завршените последипломски студии и одбраната на магистерскиот труд, кандидатот се стекнува со научен степен магистер по предучилишно воспитание што соодветствува на избраниот стручен профил според определбата на студентот.

SWOT-анализа

S – Студиските програми обезбедуваат продлабочени теоретски и практични знаења од областите на предучилишното и основното образование. Студентите се оспособуваат за примена на научно-истражувачки стратегии и техники во воспитно-образовната наука и практика.

W - Проблематична вработливост и поширока општествена евалуација на профилираниот кадар што делумно произлегува од фактот дека тоа се нови стручни профили.

O – Збогатување на студиските програми со нови насоки кои без поголеми тешкотии ќе овозможат поголеми можности за вработување во различни сфери на образованието.

T – Проширената конкуренција на овој степен студии, од кои дел е нелојална, се заканува сериозно да го редуцира нивото на интерес на кандидатите за овие студиски програми.

IV. Наставно-научен и соработнички кадар

На Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, на трите студиски програми и на трите наставни јазици, наставата ја реализираа вкупно 41 наставник и соработник (26 жени и 15 мажи) во следниве звања: 10 редовни професори, 9 вонредни професори, 20 доценти и 2 соработници. Од вкупниот број наставници и соработници 39 се со полно работно време, а на двајца, од кои еден вонреден професор и еден доцент, работниот однос им мирува поради студиски престој во странство.

Редовните професори се на возраст од 47 до 65 години, вонредните професори се на возраст од 40 до 49 години, доцентите се на возраст од 30 до 57 години, а соработниците се на возраст од 39 и 40 години. На крајот од учебната 2012/13 година имавме едно ново вработување - еден соработник магистер.

За потребите на наставата беа ангажирани и надворешни професори и тоа: 2 редовни професори, 3 вонредни професори, 2 доценти, 1 насловен доцент и 4 стручњаци од практиката.

Состојбата во поглед на соодносот на наставниот кадар со вкупниот број студенти е подобрена во споредба со претходниот период. Но мора да се потенцира дека овој сооднос е различен кај трите студиски програми поради фактот што поголем дел од наставниците и соработниците се едновремено ангажирани во наставно-образовниот процес на повеќе студиски програми.

При изборите, реизборите и унапредувањата на наставниците и соработниците, Факултетот ги почитува критериумите, стандардите и обврските што произлегуваат од Законот за високото образование, Статутот на Универзитетот и Правилникот за внатрешните односи и работењето на

Факултетот, но и обврските кои произлегоа од најновите акти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

1. Наставно-научен и соработнички кадар на прв циклус студии

На студиската група Одделенска настава во зимскиот семестар во академската 2012/13 година, над 60% од задолжителните предмети и над 75% од изборните предмети беа покриени со наставници и соработници вработени на Факултетот, а за другите предмети беа ангажирани наставници од УКИМ и од други државни универзитети во Република Македонија. Во летниот семестар во академската 2012/13 година, над 85% од задолжителните предмети и над 70% од изборните предмети беа покриени со наставници и соработници вработени на Факултетот, а за другите предмети беа ангажирани наставници од УКИМ и од други државни универзитети во Република Македонија.

Вкупниот број предмети на студиската група Одделенска настава е 59 (во овој број не се вклучени Педагошката практика 1 и 2 и Педагошкиот стаж) од кои 43 предмети се задолжителни а 16 се изборни.

Во реализацијата на наставата на студиската програма по Одделенска настава учествуваа 34 наставници бирани во наставно-научно звање и 2 соработници.

На студиската програма по Одделенска настава просечниот фонд на часови по наставник и соработник е над 210 часа. Поголем број од наставниците и соработниците изведуваат настава и на другите студиски програми на Факултетот, поради што некои наставници и соработници имаат помал или поголем ангажман на оваа студиска програма.

На студиската програма Предучилишно воспитание во учебната 2012/13 година наставата се реализира според програмата акредитирана за учебната 2010/2011 година во која се предвидени 59 предмети (во овој број не се вклучени Педагошката практика 1 и 2 и Педагошкиот стаж) од кои 43 предмети се задолжителни а 16 се изборни.

Во реализацијата на наставата на студиската програма по Предучилишно воспитание учествуваа 33 наставници бирани во наставно-научно звање и 2 соработници.

Во зимскиот семестар во академската 2012/13 година над 80% од задолжителните предмети и над 83% од изборните предмети беа покриени со наставници и соработници вработени на Факултетот, а за другите предмети беа ангажирани наставници од УКИМ и од други државни универзитети во Република Македонија. Во летниот семестар во академската 2012/13 година, над 85% од задолжителните предмети и над 78% од изборните предмети беа покриени со наставници и соработници вработени на Факултетот, а за другите предмети беа

ангажирани наставници од УКИМ и од други државни универзитети во Република Македонија.

На студиската програма по Предучилишно воспитание просечниот фонд на часови по наставник и соработник е над 190 часа. Погolem број од наставниците и соработниците изведуваат настава и на другите студиски програми на Факултетот поради што некои наставници и соработници имаат намален или зголемен ангажман на оваа студиска програма.

На студиската програма Библиотекарство во учебната 2012/13 година наставата се реализира според програмата акредитирана за учебната 2010/2011 година во која се предвидени вкупно 43 предмети од кои 23 предмети се задолжителни а 20 се изборни.

Во реализацијата на наставата на студиската програма по Библиотекарство учествуваа 9 наставници бирани во наставно-научно звање и 2 стручњаци од практиката. Во учебната 2012/13 година наставата на оваа студиска програма се реализираше само во III, IV, V и VI семестар.

На студиската група Библиотекарство во зимскиот семестар во академската 2012/13 година, над 87% од задолжителните предмети и над 75% од изборните предмети беа покриени со наставници и соработници вработени на Факултетот, а за другите предмети беа ангажирани наставници од УКИМ и од други државни институции во Република Македонија. Во летниот семестар во академската 2012/13 година, над 88% од задолжителните предмети и над 80% од изборните предмети беа покриени со наставници и соработници вработени на Факултетот, а за другите предмети беа ангажирани наставници од УКИМ и од други државни институции во Република Македонија.

На студиската програма по Библиотекарство просечниот фонд на часови по наставник е над 115 часа. Погolem број од наставниците изведуваат настава и на другите студиски програми на Факултетот поради што некои наставници и соработници имаат намален или зголемен ангажман на оваа студиска програма.

2. Наставно-научен и соработнички кадар на втор циклус студии

Во реализацијата на наставно-образовниот и на научно-истражувачкиот процес на вториот циклус студии на Факултетот е ангажиран речиси целокупниот наставнички кадар. Во учебната 2012/13 година, наставата на групите за Одделенска настава и Предучилишно воспитание, поради малиот број запишани студенти, се одвиваше по пат на менторска настава. Со цел да се унапреди наставно-истражувачката дејност и да се добие потребниот квалитет во реализацијата на сите потребни активности предвидени при изработката на проектните задачи и магистерскиот труд, беа формирани комисии за спроведување на предвидените испити.

SWOT-анализа

***S** – Факултетот располага со компетентен наставно-научен и стручен кадар за покривање на наставните дисциплини застапени во двете студиски програми.*

***W** – Нерамномерна оптовареност на наставниот кадар во реализацијата на наставно-образовниот процес. Немањето пристап до бази на релевантни меѓународни научни списанија неопходни за научниот развој на наставно-научниот кадар.*

***O** – Да се надминат проблемите со нерамномерната ангажираност на наставниот кадар на Факултетот и да се прават напори за негово постојано усовршување преку студиски престои во странство.*

***T** – Забележително е осетното намалување на бројот на наставниците како резултат на пензионирањето на дел од нив и неможноста за вработување нов соработнички кадар на Факултетот.*

V. Наставно-образовна дејност

Во учебната 2012/13 година наставата се изведуваше според моделот 4+1, односно наставата се реализираше во прв и втор циклус студии.

На Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, на трите студиски програми и на трите наставни јазици, наставата се реализира преку современи стратегии на наставна работа од кои доминантна форма се предавањата, што не значи дека се помалку застапени и другите облици на настава: вежби, хоспитации, индивидуална менторска работа, интерактивна настава, семинари, проектна настава и сл. Специфика за нашиот Факултет е реализацијата на скратената настава која е наменета за вонредните студенти и за студентите кои студираат во рамките на проектот 35/45.

Педагошкиот факултет соработува со институции кои едуцираат наставнички кадар во рамките на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, како и со други универзитети и сродни установи во земјата и на Балканот.

Традиционалните методи на проверување на знаењето (колоквиуми, усни/писмени испити, семинарски работи) и понатаму се користат поради почитувањето на посебностите на одделни предмети, но и се дополнуваат со проектна и истражувачка работа, решавање проблеми, портфолио и др. Се применуваат два вида оценување: *формативното*, со кое се оценува процесот на учење на студентот и преку кое тој добива информации за своето напредување и подобрување, и *сумативното*, со кое се оценува постигањето на студентот, односно производот од неговото учење.

Дипломските работи на Факултетот се задолжителен завршен испит. Се изработуваат во писмена форма и се бранат усно пред тричлена комисија.

Студентите самостојно ја одбираат научната област, а во договор со предметниот наставник и темата што сакаат да ја елаборираат во дипломската работа.

Должината на просечното време на студирање на Педагошкиот факултет за учебната 2012/13 година изнесува околу 5 години. Бројот на запишани студенти во последните три учебни години изнесува 845, додека бројот на дипломирани студенти е 1168. Во учебната 2012/13 година, како период кој е опфатен со самоевалуацијата, во предвидениот рок дипломираше 53 студенти.

На вториот циклус студии од неговото воведување до учебната 2012/13 година се запишани вкупно 56 студенти, од нив магистрираше 11 кандидати.

SWOT-анализа

S – Примена на современи модели во реализацијата на наставата базирани врз содејство на наставници со референтно високи квалификации и современа наставна технологија. Доминантна форма на проверка на знаењата се колоквиумите што претпоставува перманентна верификација на знаењата во текот на студирањето и мотивирачко влијание врз студентите.

W - И покрај евидентниот напредок постигнат во изминативе години кој се изразува преку значајно намалување на наставата екскатедра, сè уште има простор за поголема застапеност на другите форми на реализација на наставно-образовниот процес, а посебно на интерактивната настава.

O - Постојаното подобрување на техничката опременост на Факултетот дава можност за поголема примена на современи технологии во реализацијата на наставата.

T – Тенденцијата на намалување на квотите за упис на нови студенти како политика креирана од страна на државата.

VI. Студенти

1. Студенти на прв циклус студии

Интересот на младите генерации за студирање на Педагошкиот факултет е голем. Почнувајќи од студиската 2006/07 година на Факултетот не се спроведуваат приемни испити, а рангирањето се врши според постигнатиот успех од средното образование. Во учебната 2011/12 година и 2012/13 година постигнатиот успех од средното образование учествуваше со 60% во вкупните поени за рангирање, додека останатите 40% се однесуваа на резултатите од полагањето на државната матура во средните училишта. Притоа, услов за запишување на студентите на нашиот Факултет беше да го поминат психофизичкиот тест кој имаше елиминаторен карактер.

На Педагошкиот факултет во периодот за кој се однесува Извештајот, според Конкурсот, беа запишани вкупно 245 студенти и тоа во следниве групи: Одделенска настава на македонски наставен јазик – 51 студент; Одделенска настава на албански наставен јазик – 90 студенти; Одделенска настава на турски наставен јазик – 16 студенти; Предучилишно воспитание на македонски наставен јазик – 36 студенти; Предучилишно воспитание на албански наставен јазик – 42 студенти; Предучилишно воспитание на турски наставен јазик – 5 студенти; Библиотекарство – 5 студенти.

Во следнава табела е наведен бројот на запишани студенти по учебни години, почнувајќи од 2008/09 година па сè до 2012/13 година.

Учебна година	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
ОН/М	138	92	106	101	51
ОН/А	173	100	176	139	90
ОН/Т	20	20	25	26	16
ПВ/М	89	67	59	48	36
ПВ/А	82	61	66	26	42
ПВ/Т	4	2	2	/	5
Библиотекарство	/	/	33	24	5
Вкупно	506	342	467	364	245

Оттука може да се види дека бројот на запишани студенти континуирано опаѓа бидејќи квотите определени од страна на Министерството за образование и наука го ограничуваат бројот на запишани студенти по сите групи. Тоа е една од причините за осипување на бројот на студентите по години. Исто така, на нашиот Факултет постои и тенденција на испишување на веќе запишани студенти, но анализата за оваа појава е во тек на изработка.

Имајќи го предвид вкупниот број запишани студенти на Педагошкиот факултет, можеме да констатираме дека во учебната 2012/13 година 65% од студентите се запишани на групата Одделенска настава, 33% се студенти запишани на групата Предучилишно воспитание, а 2% од вкупниот број запишани студенти се на групата Библиотекарство. Очигледно е дека поголемиот интерес на студентите е насочен кон групата Одделенска настава и тоа на трите наставни јазици. Во однос на групата Библиотекарство, малиот број студенти т.е. само 2% од вкупниот број е поради тоа што веќе втора година оваа група е ставена во мирување од страна на Министерството за образование и наука и покрај фактот што постои интерес за студирање на оваа група на нашиот Факултет.

Во последните три учебни години бројот на студентите кои дипломираше, заклучно со 15 септември 2013 година, изнесува вкупно 1168 студенти на сите три

групи и на сите три наставни јазици. Во последната 2012/13 година, која го опфаќа и извештајниот период, дипломираше вкупно 292 студенти.

Во однос на оценувањето на наставниците од страна на студентите е спроведена анкета која содржеше 12 прашања и врз основа на кои студентите го искажаа својот став и ги оценија квалитетот и на наставно-образовниот процес и на наставниците и соработниците. Сето тоа е претставено преку добиените резултати од спроведената анкета. Анкетниот прашалник им е зададен на сите студенти присутни на часовите одржани во текот на последната седмица на декември 2013 година. Дадените одговори се однесуваат на наставниците кај кои испитаните студенти следеле настава и полагаале испити во текот на зимскиот и на летниот семестар од учебната 2012/2013 година. По таа основа се собрани податоци за вкупно 39 наставници и соработници на Педагошкиот факултет. За потребите на Управата на Факултетот беше спроведено анкетање и за надворешно ангажираните наставници и соработници. Сите овие податоци се обработени во соодветен статистички пакет (SPSS 17.0) и се анализирани од страна на Комисијата, врз основа на што се констатирани следниве состојби:

- Во целина, студентите се мошне задоволни (просечна оценка 8,94) со квалитетот и поширокиот однос на наставниот кадар. По парцијални параметри, со највисока оценка се пондерирани критериумите на стручната подготвеност на наставниците (9,19), редовноста (9,18) и дадените можности за флексибилно полагање на испитите (9,05). На спротивниот крај, иако сè уште примерно високи, се точноста и објективноста во оценувањето (8,83) и, на најниското место, достапноста на наставниците за контакти (8,54).
- Во поглед на стручноста т.е. подготвеноста за квалитетно изведување на наставниот процес, 16 наставници (40%) се оценети во рангот на квалификацијата „одличен“, 21 наставник (52,50%) во рангот „многу добар“, а само 3 наставници (7,50%) во рангот „просечен“. *Просечна оценка: 9,19.*
- Според нивото на јасност т.е. разбирливост во пренесувањето на наставната материја, оценка во ранг „одличен“ имаат 12 наставници (30%), оценка „многу добар“ 23 наставници (57,50%), заклучно со 5 наставници (12,50%) оценети во рангот „просечен“. *Просечна оценка: 9,00.*
- Степенот на активност во ангажманот на наставниците (прашања, примери, дискусија) при часовите е оценет за „одличен“ кај 10 наставници (25%), за „многу добар“ кај 23 наставници (57,50%) и за „просечен“ кај 7 наставници (17,50%). *Просечна оценка: 8,94.*
- Критериумот за редовноста на часовите, термините за консултации и испитите е исполнет во степен „одличен“ од страна на 21 наставник (52,50%), а од преостанатите, 15 наставници (37,50%) се оценети во рангот

„многу добар“ и уште 4 наставници (10%) како „просечни“. *Просечна оценка: 9,18.*

- Достапноста и комуникативноста (имејл, телефон) на наставниците за контакт надвор од редовните термини, како што погоре е споменато, е најниско оценетиот критериум во анкетата. Само 7 наставници (17,50%) се оценети во ранг „одличен“, а 21 наставник (52,50%) во ранг „многу добар“. Во рамките на рангот „просечен“ се сместени 10 наставници (25%), а 2 наставници (5%) се оценети во рангот „незадоволителен“. *Просечна оценка: 8,54.*
- Во поглед на односот (колегијалност и почитување) што го имаат кон студентите, 14 наставници (35%) се во рангот „одличен“, а 21 наставник (52,50%) се оценети со „многу добар“. Од преостанатите, 3 наставници (7,50%) се „просечни“ и 2 (5%) се „незадоволителни“. *Просечна оценка: 9,02.*
- Јасноста и разбирливоста на материјалот од кој се подготвуваат испитите кај 17 наставници (42,50%) е „одлична“, кај 19 (48,50%) е „многу добра“, а кај 4 наставници (10%) е оценета како „просечна“. *Просечна оценка: 9,02.*
- Точноста и објективноста во оценувањето е критериум оценет со „одличен“ кај 13 наставници (32,50%), „многу добар“ кај 20 (50%), со „просечен“ кај 5 (12,50%) и со „недоволен“ кај 2 (5%) наставници. *Просечна оценка: 8,83.*
- Слични се оценките и за транспарентноста во оценувањето. Како „одлични“ се оценети 15 наставници (37,50%), како „многу добри“ 18 (45%), како „просечни“ 4 (10%) и како „незадоволителни“ 3 наставници (7,5%). *Просечна оценка: 8,88.*
- Кога се во прашање можностите за флексибилно полагање на испитите (на делови, колоквиуми и сл.), во рангот „одличен“ се оценети 17 наставници (42,50%), под „многу добар“ спаѓаат 19 наставници (47,50%), а преостанатите 4 (10%) се во рангот „просечен“. *Просечна оценка: 9,05.*
- Конечно, степенот на севкупно задоволство од наставникот е во рангот „одлично“ за 18 наставници (45%) и „многу добро“ за 16 (40%), а од преостанатите за 5 (12,50%) е во рангот „просечно“ и уште за 1 наставник (2,50%) во рангот „незадоволително“. *Просечна оценка: 8,96.*

На Педагошкиот факултет студентите се организирани во Студентски парламент кој ги одразува интересите на неговите членови во наставно-образовниот процес, во доменот на студентските услуги, во културно-забавната сфера итн. Студентите активно партиципираат во управувањето на Факултетот. Според Статутот на Факултетот, тие имаат свои претставници во Наставно-научниот совет (по двајца од наставните групи на македонски и на албански јазик и еден од групите на турски јазик), што значи вкупно пет претставници, со право на глас по сите прашања, освен за прашањата што се однесуваат за избор, реизбор

и унапредување на наставниците и соработниците. Претседателот на Сојузот на студентите е член на Управата на Факултетот. Студентите, по правило, имаат и свои претставници во сите позначајни комисии и тела што се формираат на Факултетот, а во тој контекст, имаат и свои претставници во Комисијата за самоевалуација на ниво на Факултетот и во Поткомисиите за самоевалуација на студиските групи. Студентите се вклучени во активности со невладините организации со кои соработува Факултетот, како и во обуки и волонтирање во соработка со ОБСЕ, Детското село, Сумнал и др.

SWOT-анализа

***S** – Висок и стабилен интерес за студирање на Факултетот, голем број на пријавени кандидати, реализација на задолжителна практична настава за сите студенти.*

***W** – Непостоење дополнителни критериуми за проверување на знаењата и способностите на кандидатите кои се пријавуваат на нашиот Факултет.*

***O** – Големи можности за стекнување практично искуство на студентите преку реализација на практичната настава.*

***T** – Уписната политика на ресорното министерство за намалување на бројот на студентите, како и нискиот студентски стандард.*

2. Студенти на втор циклус студии

Во учебната 2010/11 година на Педагошкиот факултет на втор циклус студии се запишале вкупно 56 студенти и тоа: 35 на групата Одделенска настава на македонски наставен јазик, од кои 9 магистрирале; 11 на групата Одделенска настава на албански наставен јазик, од кои 1 магистрирал; 2 на групата Одделенска настава на турски наставен јазик; 6 студенти на групата Предучилишно воспитание на македонски наставен јазик, од кои 1 магистрирал; 2 на групата Предучилишно воспитание на албански наставен јазик и нема запишани студенти на групата Предучилишно воспитание на турски наставен јазик. Значи, од вкупно 56 кандидати досега магистрирале 11 студенти запишани на втор циклус, односно 19%. Во учебната 2011/12 година на втор циклус студии се запишале вкупно 19 студенти и тоа: 10 на групата Одделенска настава на македонски наставен јазик, 6 на групата Одделенска настава на албански наставен јазик, 1 на групата Одделенска настава на турски наставен јазик, 2 на групата Предучилишно воспитание на македонски наставен јазик. На групите Предучилишно воспитание на албански и на турски наставен јазик нема запишани студенти. Во учебната 2012/13 година на Педагошкиот факултет се запишале вкупно 20 студенти и тоа: 7 на групата Одделенска настава на македонски наставен јазик, 8 на групата Одделенска настава на албански наставен

јазик, 3 на групата Одделенска настава на турски наставен јазик, 2 на групата Предучилишно воспитание на македонски наставен јазик. На групите Предучилишно воспитание на албански и на турски наставен јазик нема запишани студенти.

SWOT-анализа

***S** – Добра покриеност на наставно-научните дисциплини на постдипломските студии со наставници со богато искуство во едукативната и во научно-истражувачката дејност.*

***W** – Недоволна ангажираност на реномирани наставници од познати странски и домашни универзитети, како и на експерти од практиката. Мал број магистрирани студенти во предвидениот рок за втор циклус студии.*

***O** – Можност преку разни проекти и апликации за студиски престој и професионално усовршување на наставниците во познати странски универзитети.*

***T** – Преголема или недоволна застапеност на одделни наставници во наставно-образовниот процес на постдипломските студии.*

VII. Просторни и материјални ресурси

Просторните услови за изведување на наставата на Факултетот, во целина, би можеле да се оквалификуваат како оптимални. Кога е во прашање просторот за изведување на наставата во потесна смисла, Факултетот располага со 1 амфитеатар (вкупна корисна површина 304 м²), 16 предавални/вежбални (953 м²), 2 компјутерски училници (106 м²), 3 специјално подготвени лаборатории за музички и визуелни изведби (144,6 м²), 1 просторија за изведување настава од областа на спортот (87 м²), 1 медијатека (51 м²) и 1 театарска сцена (52,5 м²). Како простор со рамноправно значајна позиција за изведување на наставата се сметаат и просторните капацитети на партнерските институции (предучилишни установи и основни училишта за реализирање хоспитации од областа на методиките), но тие од разбирливи причини не можат да се претстават квантитативно. Релативен недостаток се јавува кај расположливиот простор за наставнички кабинети (16 простории, вкупно 256 м²).

Инсталираната опрема, во целина, е во квантитет и со степен на современост и квалитет што ги задоволуваат неопходните барања и потреби што ги наметнува оптималното одвивање на наставните процеси. Факултетот е опремен со 124 компјутерски деск-топ конфигурации, од кои 41 за потребите на наставниците, 19 за административно-техничкиот кадар и 64 за потребите на студентите. Речиси сите компјутери се опремени со приклучок и перманентно поврзување со интернет. Помал дел од интернет-инсталацијата сè уште е врз база

на жично поврзување, но интенција е во блиска иднина комплетната инсталација да биде заменета со безжична мрежа. Сите наставници се опремени и со преносен компјутер (лаптоп). Факултетот располага со 16 ЛЦД-проектори за потребите на наставата, како и одреден број проекциони платна. Од периферната ИТ-опрема, на располагање се 15 скенери и 49 ласерски и инк-џет печатачи.

SWOT-анализа

***S** – Просторните можности на Факултетот се добри и со модерна опрема (аудио-визуелна, компјутери, печатачи, скенери, проектори, интернет-приклучоци итн.) и овозможуваат квалитетно изведување на наставата на сите студиски програми. Факултетската библиотека е богата, со завиден фонд на книги и списанија. Во служба на потребите на студентите функционира и медијатеката која им овозможува непречена интернет-врска.*

***W** - Недоволна поврзаност на Факултетот со соодветни информациски бази со институциите во земјата.*

***O** – Можност преку реализација на научно-истражувачки и апликативни проекти со домашни и странски факултети и универзитети и понатаму да се подобрува нивото на опременост на Факултетот.*

***T** – Недостиг на буџетски средства (и релевантна стратегија за развој) за опремување на Факултетот.*

VIII. Логистика

Врз основа на член 59 од Статутот на Педагошкиот факултет, за вршење на стручните и на стручно-административните работи на Факултетот, е формирана Стручна служба. Со неа раководи секретарот на Факултетот. Стручната служба своите работи и работни задачи ги врши во одделенија и преку библиотеката на Факултетот. Стручната служба ја сочинуваат следниве три одделенија:

- одделение за општи, правни и персонални работи;
- одделение за материјално-финансиско работење и
- одделение за студентски прашања.

Службата за студентски прашања на Факултетот е организирана во посебна просторија. Во неа работат 2 шалтерски работници и еден правник, а со неа раководи раководител на Службата. Заради подобрување на услугите кон студентите, Службата за втор циклус студии е одвоена во посебна просторија. За студентите од прва студска година е воведено online пријавување на испитите, во рамките на IKNOW-системот, со цел да се намали чекањето во периодот на пријавување на испитите. За натамошно подобрување на квалитетот на услугите кон студентите, се настојува поголем дел од нужните информации за студентите да се презентираат преку web-страницата на Факултетот.

Услугите на Библиотеката во однос на барањата на студентите и издавањето книги е на задоволително ниво. Во однос на анкетањето на наставниците и соработниците за набавка на нова литература, потребно е тоа да стане вообичаена практика која ќе се реализира најмалку еднаш годишно.

Евалуацијата на административните служби на Педагошкиот факултет низ анкетниот прашалник беше базирана врз изјаснување на студентите за пет административни единици (по азбучен ред): *архива, библиотека, секретар, сметководство и студентски прашања*. Сите наведени служби се оценувани според четири парцијални критериуми: (а) професионалност, (б) љубезност, (в) брзина/исполнителност и (г) комплетен впечаток.

Анализата на податоците открива дека Службата за студентски прашања е видливо послабо вреднувана во споредба со другите четири административни единици, кои пак се меѓусебно изненадувачки блиски според добиените просечни оценки. Сметаме дека ваквиот резултат и не е големо изненадување, со оглед на тоа дека студентите далеку најголемиот процент од трансакциите со администрацијата на Факултетот го остваруваат токму преку Службата за студентски прашања. Архивата е оценета со севкупна просечна оценка 7,84. Сите четири парцијални критериуми се мошне рамномерно оценети, при што за нијанса послабо од другите три е оценета брзината/исполнителноста 7,71. Библиотеката е оценета со севкупна просечна оценка 7,94. И во овој случај просечните оценки по четирите поединечни критериуми се мошне блиски, а најниска оценка се јавува кај љубезноста 7,86. Секретарот на Факултетот има севкупна просечна оценка 7,81. Просечните оценки по четирите поединечни критериуми и во овој случај се блиски, а најниска оценка се јавува кај брзината/исполнителноста 7,71. Сметководството има севкупна просечна оценка 7,91. Парцијалните оценки се мошне блиски, при што најниско оценет поединечен критериум повторно е брзината/исполнителноста 7,88. Службата за студентски прашања севкупно е оценета со просечна оценка 6,98. По поединечни критериуми, испитаните студенти се најмалку критички настроени кон љубезноста 7,13, а најмногу кон брзината/исполнителноста 6,68.

SWOT-анализа

S - *Оптимальни услови за работа и континуирана обука на административниот кадар.*

W - *Недостаток на соодветен кадар во некои одделенија на Стручната служба. Недоволен степен на компјутеризација на Службата за студентски прашања.*

O - Перспективно вмрежување и други облици на интегрирање и содејство меѓу интерните логистички сервиси во рамките на Факултетот, но и во соодветните универзитетски сервиси.

T – Можна функционална неповрзаност и координираност на одделни стручни служби во административниот сектор.

IX. Надворешна соработка

Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје реализира разни форми на соработка со други факултети и универзитети кои едуцираат наставнички кадар на Балканот и пошироко. Во рамките на својата дејност, Факултетот соработува со Педагошките факултети од Едрене – Република Турција, Стара Загора – Република Бугарија, Учителскиот факултет во Загреб - Република Хрватска и Учителскиот факултет во Елбасан – Република Албанија.

Во рамките на проектот *Интеркултурно образование* беа вклучени повеќе странски предавачи од: Универзитетот во Падова - Италија, Универзитетот во Фиренца - Италија, Универзитетот во Загреб - Хрватска, Независниот универзитет во Барселона - Шпанија и Универзитет „Софија“ во Бреша - Италија.

Во нашите студиски програми, меѓународната димензија е имплицитна на следниов начин: студиските програми се преведени на англиски јазик; звањата на дипломираните и на магистрираните студенти се преведени на англиски јазик; наставата е организирана според ЕКТ-системот на студии; постои сродност меѓу нашите студиски програми и програмите од следните универзитети и факултети: Универзитетот во Марибор и Педагошкиот факултет во Љубљана – Словенија, Југозападниот универзитет „Неофит Рилски“ во Благоевград - Бугарија.

SWOT-анализа

S - Педагошкиот факултет е отворена институција која во рамките на својата мисија реализира богата и интензивна соработка со бројни институции како во земјата, така и во странство.

W - Сè уште е недоволна размената на студенти со странски универзитети врз основа на заемно признавање на испитите, како и соработка со странски институции во областа на научно-истражувачката дејност.

O – Нови можности за соработка со реномирани странски универзитети што е шанса за натамошна афирмација на Факултетот.

T – Проблеми од финансиска природа за реализирање на размената на наставници со странски универзитети и за подолготрајни студиски престои надвор од нашата земја.

Х. Научно-истражувачка дејност

Од почетокот на основањето на Факултетот, а посебно во последните години, на меѓународната научна соработка и се дава големо значење. Нашиот Факултет соработува со сите педагошки и наставнички факултети во земјата. Исто така, има соработка со учителските, односно педагошките факултети во Бугарија, Србија, Црна Гора, Албанија, Хрватска, Италија и Турција.

Во врска со научно-истражувачката работа, Факултетот секоја година издава научно списание *Педагошка ревија и Годишен зборник на научни трудови*, додека секоја втора година организира научен собир со меѓународно учество. Досега се одржани два такви собири, а исто така се издадени и два зборници на трудови. Наши наставници и соработници редовно учествуваат со свои реферати на научни собири и конференции кои се одржуваат во земјата и надвор од неа.

Во последните пет години вкупниот број факултетски публикации изнесува 16, од кои една публикација е во коиздаваштво со Едрене, Република Турција (зборници од меѓународни и домашни симпозиуми, годишни зборници, книги и списанија). Во овој период се пријавени вкупно 13 проекти, од кои: 10 се интерни научно-истражувачки проекти, 2 се научно-истражувачки проекти во рамките на УКИМ и 1 е меѓународен апликативен проект. Од нив, досега се реализирани 12 проекти.

Во периодот на кој се однесува самоевалуацијата, наставно-соработничкиот кадар учествувал на вкупно 191 меѓународна и домашна конференција, симпозиум или семинар. Поединечно, учеството на кадарот, финансирано од Факултетот, е дадено во следнава табела:

Година	Во земјата	Во странство	Вкупно
2009 год.	3	29	32
2010 год.	27	14	41
2011 год.	36	8	44
2012 год.	7	22	29
2013 год.	/	45	45
ВКУПНО	73	118	191

Во последните пет години, Педагошкиот факултет, самостојно или во содејство, има организирано седум научни собири и тоа:

- 2009** – координатор на меѓународен конгрес во Стара Загора, Бугарија;
- 2010** – организатор на меѓународен конгрес во Охрид, Македонија и координатор на меѓународен конгрес во Едрене, Турција;
- 2011** - координатор на меѓународен конгрес во Охрид, Македонија и организатор на конгрес од Балканската асоцијација во Охрид, Македонија;
- 2012** - координатор на меѓународен конгрес во Опатија, Хрватска;
- 2013** - координатор на меѓународен конгрес во Стара Загора, Бугарија.

Успешноста во научно-истражувачката дејност на нашите наставници е потврдена со освоени награди на национално и на меѓународно ниво, а како пример ќе наведеме дека четворица наши наставници добија награда за најдобри научни трудови на Меѓународната научна конференција Education in the Modern European Environment, Sept.17-18, Opatija, Croatia.

SWOT-анализа

***S** - Теоретско-експериментална подготвеност и практика за конципирање и реализација на научен проект, воспоставени институционални и индивидуални релации со други сродни научно-истражувачки институции и тимови за размена на искуства и практики.*

***W** - Ограниченост во пристапните меѓународни финансиски фондови за заеднички настап во меѓународни научно-истражувачки проекти.*

***O** - Можности за ангажирање на наставно-научниот кадар во реализација на научно-истражувачки проекти и имплементација на резултатите од нив во воспитно-образовната практика.*

***T** - Несоодветна валоризација на научно-истражувачката работа и недостаток на средства за развојно неопходни научно-истражувачки проекти.*

XI. Финансирање

Педагошкиот факултетот „Св. Климент Охридски“ во Скопје својата дејност ја финансира од сопствени извори и од буџетски трансфери. Буџетските приходи за 2012 година изнесуваа вкупно 30408312,000 денари, додека сопствените приходи на Факултетот за истата година изнесуваа вкупно 304321923 денари. Главно, сопствените приходи се собираа од следниве извори: приходи од уписнини – за прв циклус студии 28727804,00 денари; за втор циклус студии 1872908,00 денари; други приходи од студентите 3248678,00 денари. Приливот на други приходи во сопствените средства изнесуваше 1072533,00 денари. Уделот на буџетските приходи во вкупните средства на Факултетот изнесуваше 46,419%. Уделот на студентската партиципација од прв циклус во вкупните средства е 43,853%. Како што може да се види, и како што е тоа случај и со другите факултети, овие средства не се доволни за да ги покријат трошоците на

Факултетот, што инаку по правило, би требало да се покриваат од буџетот на државата: сметки за телефон, струја, централно греење, вода, одржување, опремување и сл. Затоа Факултетот е принуден тоа да го прави со дел од сопствените средства.

Цената на чинење на студиите за студент во 2012 година изнесуваше приближно 600 евра на годишно ниво.

SWOT-анализа

S – И во услови на релативно стеснети финансиски услови на работење, Факултетот, во основа, се финансира од два независни извори (буџетски и сопствени) што само по себе го зголемува нивото на сигурност и стабилност на финансиските текови.

W – Буџетските приходи континуирано се намалуваат, а дел од комуналните трошоци паѓаат на товар на сопствените приходи на Факултетот.

O – Факултетот има можности и перспективи и понатаму да ги зголемува сопствените средства преку ширење на својата дејност како правен субјект.

T – Неповолната економска состојба во земјата и политиката на ресорното министерство ограничувачки влијае врз можностите за обезбедување на значително повеќе сопствени средства за финансирање на дејноста на Факултетот.

XII. ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА И ПРЕПОРАКИ

Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје во изминатите 18 години постоење и функционирање, остварувајќи ја својата основна мисија да продуцира високостручни кадри со продлабочени теоретски и практични знаења од областа на образованието, израсна во значаен сегмент на националното високо образование во рамките на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Организацијата на наставата на Факултетот претставува уште еден чекор поблизу во модернизирањето на наставните програми според европските и светските критериуми. Наставниот план е усогласен со најновите барања на Законот за високото образование, кој бараше определување на соодносот меѓу задолжителните и изборните предмети (60% задолжителни предмети, 40% изборни предмети). Студиските програми обезбедуваат солидни теоретски и практични знаења од областите на предучилишното воспитание, основното образование и библиотекарството. Студентите се стекнуваат со солиден фонд на знаења од областа на сите научни дисциплини и се оспособуваат за примена на современи наставни стратегии што кореспондираат со современите научни сознанија.

Специфика на Факултетот е реализацијата на практичната настава преку предметот Педагошка практика, методските хоспитации по одделните методики и Педагошкиот стаж. Воспоставена е и практика за реализирање скратена настава со вонредните студенти и со студентите од проектот 35/45 за секој семестар одделно.

Се применуваат современи модели за реализација на наставата, во современи услови и со современа наставна технологија. Доминантна форма на проверка на знаењата се колоквиумите што претпоставува перманентна верификација на знаењата во текот на студирањето и мотивирачко влијание врз студентите.

Просторните услови, опремата, логистиката и другите поволности ги задоволуваат неопходните стандарди за реализирање на високообразовната и научно-истражувачката дејност на оваа институција. Факултетот располага со компетентен наставно-научен кадар за покривање на наставните обврски на дисциплините застапени на прв и втор циклус студии.

Педагошкиот факултет е отворена институција која во рамките на својата мисија реализира богата и интензивна соработка со бројни институции како во земјата, така и во странство. Но мора да се потенцира недоволното присуство на Факултетот како рамноправен субјект во креирањето на образовните политики на национално ниво и во согласност со тоа создавање на соодветна стратегија за негово активно учество во сите реформски процеси во образованието и културата.

Во наредниот период е неопходно да се продолжи со практиката на перманентно обновување на наставните програми и содржини на сите наставно-научни дисциплини за да се одржи чекорот со најновите промени и научни достигнувања во областа на образованието, науката и културата. Потребно е да се развијат атрактивни програми за континуирано напредување на вработените во сферата на образованието. Исто така, неопходно е Факултетот, во соработка со другите членки на Универзитетот, посебно во рамките на Советот за развој и финансирање на високото образование, да го актуализира на универзитетско ниво прашањето за реалното чинење на студентот и целосното покривање на трошоците на факултетите, кои по дефиниција претставуваат обврска на републичкиот буџет, за да се согледаат и да се утврдат елементите кои ја чинат структурата на реалната цена на чинење на еден студент.

ПРЕПОРАКИ

Врз основа на овој Извештај и изведените SWOT-анализи презентирани во него, Комисијата за самоевалуација на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје ги наведува следниве препораки:

- Поради преангажираност на наставниот кадар на нашиот Факултет, како и поради пензионирање на дел од кадарот, како неопходност се јавува потребата од вработување на соработнички кадар.
- Во согласност со современите текови во образованието кај нас и во Европа, отворање нови студиски програми кои ќе ги задоволуваат потребите на различни институции кои се занимаваат со прашања од областа на образованието и културата.
- Уште поголема примена на интерактивната настава во реализацијата на содржините од наставните програми во двата циклуси студии.
- Проширување на соработката на Факултетот со поголем број странски и реномирани универзитети од регионот и пошироко и вклучување на странски професори во наставниот процес и на двата циклуси.
- Да се овозможи нашите студенти да го реализираат педагошкиот стаж во соодветни институции надвор од земјата, како и зголемување на мобилноста на студентите.
- Да се анализираат причините и да се изготви стратегија за остварување поголема застапеност на Факултетот на сите нивоа во креирањето на образовната и културната политика на нашето општество.
- Воведување стандарди за задолжителни елементи на студиските програми по одделенска настава и предучилишно воспитание како регулирани професии на државно ниво.
- Утврдување стратегии за подобрување на функционирањето на Службата за студентски прашања.

XIII. НАЧИН НА КОЈ Е ОСТВАРЕНА ДИСКУСИЈАТА ПО ИЗВЕШТАЈОТ

Комисијата за самоевалуација, по реализираната дискусија, на посебен состанок го усвои овој Извештај со констатација дека тој реално ги одразува состојбите на Факултетот. Преку интернет-мрежата Извештајот е доставен до сите наставници и соработници на Факултетот, до раководителите на стручните служби и до Студентскиот парламент. Во согласност со најновите измени на Законот за високото образование, овој Извештај на Комисијата за самоевалуација, по неговото усвојување од страна на Наставно-научниот совет на Факултетот и од надлежните органи на Универзитетот, ќе биде објавен на web-страниците на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.

Поради тоа Комисијата за самоевалуација му предлага на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје да го прифати овој Извештај којшто се однесува за учебната 2012/13 година и да го достави до натамошно процесуирање.

Скопје, 30.1.2014 год.

Комисија за самоевалуација:

1. проф. д-р Весна Макашевска
2. доц. д-р Методи Главче
3. доц. д-р Теута Шабани
4. доц. д-р Елизабета Ралповска
5. доц. д-р Зоран Михајловски
6. Рената Стојановска, студент
7. Бејтула Максуди, студент